

1. példa: Bambamedve

A Bambamedve Kft. növénytermesztéssel és állattenyésztéssel foglalkozik. A növényi termékek költségelszámolásához és önköltségének meghatározásához az alábbi adatok állnak rendelkezésre.

Fenntartóüzem költségei:

bér	600 Ft/óra
bérfjárulék	
rezsi (40% áram, 20% gáz, 30% szolgáltatás, 10% egyéb anyag)	1000 eFt
műhely bruttó érték	15000 eFt
maradványérték	6000 eFt
hasznos élettartam	20 év

Fenntartóüzem teljesítménye (óra)

Megnevezés	óra
traktorüzem1	3 600
traktorüzem2	3 000
kombájnüzem	2 400
szárítóüzem	200
egyéb segédüzem	400
növénytermesztés általános költsége	200
központi irányítás	200
összesen	10 000

A fenntartóüzem elszámolóára 900Ft/óra.

Segédüzem költségei (Ft):

Megnevezés	traktor1	traktor2	kombájn	szárító	egyéb sü
bér	5 000 000	4 500 000	1 800 000	3 200 000	1 500 000
alkatrész	5 000 000	6 500 000	7 000 000	436 000	1 500 000
értékcsökkenés	4 500 000	12 000 000	3 500 000	6 000 000	2 000 000
biztosítás	206 000	205 000	202 000		
javítás (külső)	800 000	1 300 000	1 700 000	2 000 000	304 000

A szárító áramköltsége 3000 eFt. A szárítás során az őszi búzára 4000, a tavaszi árpára 3500. a napraforgóra 4000 m³ gázt terheltek. A gáz költsége 100Ft/m³.

A segédüzemek teljesítményének alakulásáról az alábbi táblázat tájékoztat.

Teljesítmény (üzemóra)	traktor1	traktor2	kombájn	szárító	egyéb sü
őszi búza	1 200	300	1 200	300	
tavaszi árpa	1 600	1 200	1 000	200	
napraforgó	1 200	1 000	800	500	
lucerna	1 000				
következő év(ek) költsége	1 500	7 000			
állattenyésztés	200				200
növényterm. általános ktsg	200	500			200
szárítóüzem					500
központi irányítás	1 100				100
összesen	8 000	10 000	3 000	1 000	1 000

A költségfelosztás üzemóra arányában történik. A szárítóüzem gázköltségét a Kft. közvetlenül terheli költségviselőre. Az évközi elszámolóárak rendre 4000, 5200, 7500, 20000, 8000 Ft/üzemóra.

Gyakorló feladat a Haladó vezetői számvitel tárgyhoz
Témakör: Költségrendszerek kialakítása

A segédüzem által felhasznált tüzemanyag mennyisége havi bontásban az alábbiak szerint alakult:

(adatok literben)

Hónap	traktor1	traktor2	kombájn	szárító	egyéb sü
1	400				100
2	2 000				200
3	8 000	20 000			300
4	6 000	10 000			400
5	4 000				300
6	2 000				300
7	9 000	10 000	15 000		1 000
8	8 000	20 000	9 000		1 000
9	10 000	30 000	9 000		1 000
10	6 000	30 000			200
11	400				100
12	200				100
összesen	56 000	120 000	33 000	0	5 000

A nyitókészlet 31000 liter volt 180 Ft/l nyilvántartási áron. Beszerzés a 3., 8. illetve a 9. hónap elején történt rendre 58000, 88000 valamint 50000 liter. Az első és harmadik beszerzés 200 Ft/l, a második beszerzés 190 Ft/l áron történt. A cég **FIFO** eljárást alkalmaz.

A felosztandó –növénytermesztést érintő- **általános költség** a fenntartó és segédüzemi költségeken túlmenően 9501 eFt bért tartalmaz. A költségfelosztás a május 31-ei vetésterület alapján történik.

A **növénytermesztésről** az alábbi adatok állnak rendelkezésre:

Megnevezés	ősz	tavaszi	napraforgó	lucerna	következő év
május 31-ei terület (ha)	800	600	400	200	
bruttó termésátlag (to/ha)	5,20	4,20	2,50	4,50	
nettó termésátlag (to/ha)	5,00	4,00	2,25	4,50	
nettó hozam (to)	4 000	2 400	900	900	
közvetlen költségek (Ft)					
vetőmag		4 000 000	3 000 000		10 000 000
műtrágya	7 500 000	6 000 000	2 500 000	2 000 000	11 000 000
növényvédőszer	4 000 000	4 500 000	6 500 000		
biztosítás	3 500 000	1 799 000	1 296 000		
mezőgazdasági szolgáltatás	*		**		
egyéb anyag				500 000	
közvetlen bér				300 000	
mezei leltár	33 000 000	10 000 000	6 000 000	1 000 000	

*A bruttó hozam 50%-át a cég nem saját járművel szállította raktárba. A fuvardíj 400Ft/tonna.

**A légi vegyszerezés költsége 2000 Ft/ha.

A betakarítás során a főtermékeken túlmenően 100to búzaocsú, 500 to búzaszalma, 50to árpaocsú és 300to árpaszalma került készletre. Az ocsú piaci értéke 12Ft/kg, a búzaszalma piaci értéke 6, az árpaszalmáé pedig 8Ft/kg.

Néhány növényi termék készletmozgását az alábbi táblázat tartalmazza.

Megnevezés	Növekedés			Csökkenés		
	Jogcím	Dátum	Mennyiség, to	Jogcím	Dátum	Mennyiség, to
őszi búza	nyitás	01.01.	1 000	értékesítés	09.15.	4 000
	hozam	07.15.	4 000			
tavaszi árpa	hozam	08.10.	2 400	értékesítés	08.30.	2 400
napraforgó	hozam	09.20.	900	értékesítés	09.30.	900
lucerna	nyitás	01.01.	300	juhászat	01.31.	50
	hozam	05.10.	400	juhászat	02.28.	50
	hozam	06.20.	300	juhászat	03.31.	50
	hozam	09.05.	200	káresemény	04.20.	50
				juhászat	04.30.	50
				juhászat	05.31.	50
				juhászat	06.30.	50
				értékesítés	07.10.	200
				juhászat	07.31.	25
				juhászat	08.31.	25
				juhászat	09.30.	50
				juhászat	10.31.	50
				juhászat	11.30.	50
			juhászat	12.31.	50	

Az őszi búza önköltsége az előző évben 16 500 Ft/to, a lucerna önköltsége 9 500 Ft/to volt.
A késztermékek elszámolóárai: ... Ft/kg, ... Ft/kg, ... Ft/kg, ... Ft/kg.

Az őszi búza értékesítési ára 101€/to, a tavaszi árpáé 28 000 Ft/to, a napraforgóé 50 000 Ft/to, a lucernáé pedig 16 000 Ft/to. Az MNB árfolyam az őszi búza értékesítésekor ... Ft/€, a számla kiállításakor ... Ft/€, a pénzügyi rendezéskor ... Ft/€.

Feladat:

Állítsa össze a társaság tevékenységéhez illeszkedő számlatükröt, ha a társaság elsődlegesen költséghely-költségviselő elszámolást alkalmaz!

Alakítsa ki a főkönyv szerkezetét, könyvelje a fenti gazdasági eseményeket az elszámolóárak alkalmazásával!

Ossza fel a költséghelyek költségeit, határozza meg a növényi termékek önköltségét, a felosztás eredményeit – amennyiben szükséges – rögzítse a főkönyvben!

Értékelje a társaság jövedelmezőségét, költséggazdálkodását!